

27.4.2023

VIHTIJÄRVEÄ UHKAAVAN NCC:n KIVILOUHOSHANKKEEN LUPAKÄSITTELYN VAIHEITA

Viimevuoden toukokuun alussa tuli tietoon Hyvinkään ympäristölautakunnan erillistiedonanto NCC Industri Oy:n yhteislupahakemuksesta / kallion louhinta ja louheen murskaus sekä ylijäämämaiden vastaanotto meluntorjunta- ja maisemointitarkoituksessa / kiinteistöille Kalkkivuori ja Puronvarsi Hyvinkään Kytjärven kylässä. Alue sijaitsee Löytlammentien varrella lähellä Vihdin kuntarajaa, n. 550m etäisyydellä Vihtijärvestä. Nurmijärven kuntaraja on lähimmillään n. 900m hankkeen lounaispuolella.

Lupaa haetaan 15 vuodeksi, suunnitelma-alueen pinta-alalle 42,4 ha ja ottamisalueelle 19,9 ha. Pilaantumattomia ylijäämämaita alueelle kuljetettaisiin n.30.000 m³.

Hakemuksessa pyydettiin lupaviranomaisia määräämään, että työmaa voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa heti, ja että ennen toiminnan aloittamista asetettavaksi vakuudeksi määrätään 50.000€.

Jos Hyvinkään kaupunki olisi suostunut tähän, hakija olisi voinut aloittaa työt heti kuulutusajan jälkeen ennen lupapäätöstä. Onneksi kuitenkin tälle ei ollut perusteita.

NCC pyrki saamaan hakemuksensa mahdollisimman huomaamattomasti kuulutusvaiheen läpi, mutta VIHTIJÄRVEN KYLÄYHDISTYS sai hakemuksen nähtäväkseen juuri sopivasti toukokuun alussa pidettyyn kylän yhdistysten yhteiseen tapaamiseen. Tilaisuudessa sovittiin, että mahdollisimman moni taho, yhdistykset, osakaskunta, paikalliset ja ranta-asukkaat, saadaan tekemään hakemuksesta muistutus tai mielipide määräaikaan 5.6. mennessä.

Muistutusten ja mielipiteitten lähettäminen koettiin erittäin tärkeäksi jo senkin takia, että VIHTIJÄRVEN sijainti hankkeen välittömässä läheisyydessä ja hankkeen mahdolliset vaikutukset järveen, oli NCC:n hakemuksessa täysin sivuutettu. Kuitenkin mm. louhoksen jätevedet esitettiin johdettaviksi Löytlamminojan kautta Vihtijärveen, arvokkaaseen, vähäravinteiseen järveemme.

VIHTIJÄRVEN-LAPOOJÄRVEN SUOJELUYHDISTYKSEN vuosikokouksessa 18.6. keskusteltiin ympäristölautakunnalle tehdyistä muistutuksista.

Eriyisen tärkeänä pidettiin VIRTAVESIEN HOITOYHDISTYS VIRHO ry:n asiantuntijalausuntoa, jossa listataan 13 huomiota hakemuksen puutteellisista luonto- ym. selvityksistä sekä toiminnan tulevista vaikutuksista Vihtijärveen.

NCC:n hakemuksessa sensijaan todetaan, että vesistövaikutukset ovat vähäiset ja toiminnasta ei aiheudu merkittävää haittaa yleiseen viihtyvyyteen ja ihmisten terveyteen, ympäristöön, vesistöihin eikä pohjavesille. Näin vaikka louhinta-alueen eteläpuolella on Kiljavan pohjavesialueen raja 30m päässä.

Kuulutusvaiheen jälkeen hakijalla oli oikeus 14vrk kommentoida muistutuksia, joita ympäristölautakunnalle oli tullut yli 70. Asian käsittely ympäristölautakunnassa siirtyi kesäajankohdan takia syyskuulle.

UUDENMAAN ELY-keskus oli pyytänyt 15.7. Hyvinkään kaupungin sekä Vihdin ja Nurmijärven kuntien kannanottoa hankkeen ympäristövaikutusten arviointi (YVA) -menettelyn tarpeellisuudesta.

HYVINKÄÄN YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA lähetti ELY:lle lausuntonsa syyskuussa todeten mm. seuraavaa:

15v määräaika on perusteltu, jotta hyvälaatuinen kiviaines voidaan käyttää kestäväällä tavalla.

Hakijaa pyritään jo ennen hakemuksen jättämistä neuvomaan tarpeellisista selvityksistä.

Suunnitellun reitin toteuttamiskelpoisuutta, turvallisuusnäkökulmia ja niiden parantamista on syytä tarkastella vielä uudelleen.

Vihtijärven tilan ja johdettavien hulevesien vaikutusten tarkastelu on ottamissuunnitelmassa kuitenkin hyvin vähäinen, joten ympäristölautakunta katsoi, että toiminnan mahdollista vesistövaikutusten arviointia on laajennettava koskemaan myös Vihtijärveä.

Lautakunta totesi, että hankkeeseen liittyen olisi tarvetta tehdä tarkempaa lisätarkastelua mm. yllämainitulla osa-alueilla, mutta itse hanke ei välttämättä kokonaisuudessaan tarvitse YVA-menettelyä, mutta tämä saattaisi tuoda jonkin verran lisätietoa erityisesti hankkeen sosiaalisista vaikutuksista.

Lupamääräyksiä voidaan antaa myös muiden haitallisten vaikutusten vähentämiseksi ja esittää mm. lisätarkkailua pöly- ja tärinämittauksia lähimmissä häiriintyvissä kohteissa.

VIHDIN KUNNAN YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA viittaa lausunnossaan hankkeen yhteislupahakemuksesta ELY:lle antamaansa lausuntoon, jossa todetaan, että lautakunta vastustaa esitettyä hulevesien johtamisreittiä pohjavesialueella sijaitsevaan Vihtiojaan.

Lisäkuormitus heikentää vääjäämättä merkittävästi Vihtijärven ja Karjaanjoen vesistön tilaa ja tätä kautta myös asukkaiden ja mökkiläisten viihtyvyyttä.

Lisäksi todetaan, että yksi laskeutusallas alueella on riittämätön.

Liikenteen lisääntyminen ja louhinnanaikaiset räjäytykset aiheuttavat kohtuutonta melu-, pöly- ja tärinähaittaa asukkaille ja mökkiläisille.

Luonnonolosuhteiden vuoksi alue ei sovellu esitettyyn ylijäämämaiden vastaanottoon.

Lisäksi todetaan, että YVA-harkinnan osalta hankkeen monet toiminnat on rajattu laajuudeltaan juuri YVA-menettelyä edellyttävien raja-arvojen alapuolelle.

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖLAUTAKUNNAN, johon Nurmijärvin kuuluu, lausuntoa ei ole ELY:n päätöksessä luettavissa. Hyvinkään ympäristölautakunnalle annettu lausunto on luettavissa Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan kokouksen 14.6.2022 pöytäkirjasta.

NCC kommentoi vastineessaan mm. että laskeutusaltaan tilavuus on mitoitettu riittäväksi viivyttämään alueella syntyvää hulevesivirtaamaa.

Esitetty kannanotto toiminnasta aiheutuvasta merkittävästä lisäkuormituksesta Vihtijärveen ei ole perusteltu, koska Stenbackan ojaan kohdistuu jo nykyisellään kuormitusta, joka ei kuitenkaan lisäännä merkittävästi hakijan ottotoiminnan seurauksena.

Esitettyä kannanottoa toiminnan aiheuttamista merkittävistä ja kohtuuttomista melu-, pöly- ja tärinähaitoista Vihtin kunnan asukkaille ja mökkiläisille ei voida katsoa perustelluksi.

Ylijäämämaiden vastaanotto ja käyttäminen alueella on tarpeen meluvallien rakentamisessa ja alueen maisemoinnista.

ELY-KESKUS ANTOI PÄÄTÖKSENSÄ 11.11.2022

NCC Oy:n Isoahteen maa-ainestenottohankkeeseen ei sovelleta ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain mukaista arviointimenettelyä.

ELY-keskus katsoo, että hankkeesta ei aiheudu sellaisia merkittäviä ympäristövaikutuksia, jotka olisivat YVA-arviointia edellyttävien hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavissa.

Hankkeen kokonaisvaikutuksia pintavesiin ei haittojen lieventämistoimenpiteet huomioiden voida katsoa merkittävästi haitalliseksi.

Hankkeesta on mahdollista aiheutua haittavaikutuksia Löytlammenojan/Vihtiojan veden laatuun ja puroekosysteemin luonnontilaan.

Jonkinasteisena haittaa aiheutuu todennäköisesti myös Vihtijärven Nokkalanlahden vedenlaadulle, koska maa-ainosalueiden tarkkailutietojen perusteella louhosalueelta kulkeutuu helposti kiintoainesta ja tyypeä ympäröiviin pienvesiin ja ojiin.

Lisäksi maa-ainosalueella vastaanotetut ja seulotut kierrätettävät maa-ainekset saattavat myös aiheuttaa kiintoainekuormitusta hulevesiin.

ELY:n arvion mukaan toimintojen typpi- ja kiintoainespäästöt vähenevät kuitenkin riittävästi laskeutusaltaan avulla ja pidättäytymällä ojaan usean sadan metrin virtausmatkan aikana ennen Vihtiojaa ja Vihtijärveä.

ELY-keskus painottaa kuitenkin, että hankkeen vesistövaikutusten vähentämiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Mm. puroluontotyypit ovat Etelä-Suomessa uhanalaisia ja niiden tila tulee säilyttää niin hyvänä kuin mahdollista. Myöskään Löytlammenojan/Vihtiojan hyvä ekologinen tilaluokitus ei saa huonontua hankkeen seurauksena.

Koska luonto-selvityksessä viitataan metsätaloussuunnitelman liito-orava alueisiin, hankkeen vaikutusalueelle tulee tehdä liito-orava selvitys.

ELY toteaa meluvaikutuksista, että toiminnan alkuvaiheessa meluntorjunta on haastavaa. Hankkeen edetessä melutilanne paranee, jos meluntorjunta toteutetaan meluselvityksessä ja muussa aineistossa esitetyn mukaisesti.

Myös Hangonväylän tieliikenne aiheuttaa Natura-alueelle kohonnutta melutasoa, joten hanke ei ole ainoa alueella melua tuottava tekijä.

ELY-keskuksen arvion mukaan hankkeen meluvaikutukset eivät lieventämistoimenpiteet huomioiden ole niin merkittäviä, että YVA-menettelyä olisi edellytettävä.

Liikennevaikutuksista ELY:n päätöksessä todetaan, että raskaan liikenteen määrä kiviaineksen ja ylijäämään kuljetukseen käytettävillä Löytlahden- ja Löytlammintielle kasvaa selvästi aiempaan tilanteeseen verrattuna.

ELY-keskuksen arvion mukaan liikenteen lisääntymisestä aiheutuvat haitat eivät kuitenkaan ole niin merkittäviä, että YVA-menettely olisi tästä syystä tarpeen.

Hankkeen jatkosuunnittelussa on kuitenkin syytä selvittää tarkemmin Löytlahdentien ja Hangonväylän liittymän toimivuutta ja mahdollisen väistötilan tarvetta liittymässä.

Muista vaikutuksista todetaan, että kyseessä on laajuudeltaan ja tyypiltään tavanomainen maa-aineshanke ja maa-ainesten ottotoiminnan ympäristövaikutukset tunnetaan yleisellä tasolla hyvin. Vaikka hankkeessa on kyse maakuntakaavassa laajan yhtenäisen metsäalueen osaksi merkitylle alueelle sijoittuvasta maa-ainesten otto-toiminnasta, jonka läheisyydessä on useita vesistöjä ja muita luonnonarvoiltaan huomionarvoisia kohteita, esitetyt haittojen lieventämistoimet vähentävät ja estävät hankkeen vaikutuksia siinä määrin, etteivät vaikutukset ole merkittävästi haitallisia.

Hankkeen jatkosuunnittelussa on huomioitava, että merkittävimpiä vaikutuksia ovat pintavesiin kohdistuvat haitat. Laskeutusaltaan yhteyteen on syytä toteuttaa esim. murskeesta suodatinrakenne, jolla hienoaineen poistumista voidaan tehostaa ennen vesien pois johtamista.

Hankkeen lupahakemusvaiheessa on esitettävä tarkempi suunnitelma melusuojavallien rakenteesta ja rakentamiseen tarvittavien maamassojen laadusta ja määrästä.

Jätehuoltosuunnitelmassa alueelta poistettavien pintamaiden määräksi on arvioitu n. 200 000 m³. On epäselvää, mihin alueelle tuotavia ylijäämämaita tarvitaan esitetyssä laajuudessa, jos meluvallien arvioitu tilavuus on 197 000 m³, ja ne voitaisiin näin ollen toteuttaa jo alueelta poistettavilla pintamailla.

ELY:n mukaan hankkeesta aiheutuvan kuljetusliikenteen vaikutuksia liikenneturvallisuuteen ja liikenteen sujuvuuteen on syytä selvittää tarkemmin Hyvinkään ympäristölautakunnan lausunnossa esitetty huomioiden, tarkastellen myös Löytlahdentien ja Hangonväylän risteysaluetta ja sen väistötilan tarvetta.

NCC:n mukaan liikennemäärän lisäyksellä Hangonväylällä ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta liikenteen sujuvuuden ja liikenneturvallisuuden kannalta. Tavanomaista liikenneturvallisuutta koskevia asioita ei voida arvioida ympäristölupaharkinnan yhteydessä. Liikennöinti tapahtuu yksityisellä Löytlahdentiellä, joten liikennöintireittiä ei voida ratkaista ympäristöluvassa eikä muille reiteille ole myöskään vaihtoehtoja.

Löytlahden yksityistielle suunniteltu päivittäinen liikenteen määrä on enintään 80 yhdensuuntaista matkaa. Jo nykyisellään tiellä on vilkkaan henkilöautoliikenteen lisäksi VihtiPark'in asunto-vaunuliikenne.

VIHTIJÄRVEN RANTATIEN TIEHOITOKUNTA on todennut, että Löytlahdentie ei tule kestäämään suunniteltua raskasta liikennettä ja että Hangonväylän liittymä on todella vaarallinen.

Vihtijärven luonnonarvojen säilymistä mitataan nyt mittayksiköllä EI MERKITTÄVÄÄ VAIKUTUSTA.

Tämä määritelmä toistuu niin NCC:n hakemuksessa kerta toisensa jälkeen kuin myös ELY:n lupapäätöksessä useassa yhteydessä.

Ja mikä on se taho, joka tulee valvomaan haittojen lieventämistoimenpiteiden toteutumista?

On mahdotonta käsittää, ettei 15 vuoden louhintahanke vaikuttaisi järven veden laatuun ja pilaisi Vihtijärven luonnonrauhan, joka on mökkiläisten tärkeimpiä arvoja ja terveyden lähde samoin kuin lintujen ja eläinten elämän edellytys.

NCC:n mukaan toiminnasta ei kuitenkaan aiheudu haitallisia vaikutuksia yleiseen viihtyisyyteen ja ihmisten terveyteen, sillä alueen läheisyydessä ei sijaitse erityisen herkästi häiriintyviä kohteita. Eli siis Vihtijärvi ei ole sellainen kohde.

Hyvinkään ympäristösihteeri Emmi Lokka kertoi huhtikuun lopulla, kun tätä kirjoitusta tein, että tällä hetkellä odotetaan vielä lisäselvitysten, mm. liito-orava selvityksen valmistumista. Valmistu pitäisi olla toukokuun loppuun mennessä.

HANKKEESTA TULEE UUSI KUULUTUS joko toukokuussa tai se saattaa ehkä siirtyä elokuulle.

On katsottu tarpeelliseksi tehdä uusi kuulutus, koska louhosalueen rajauksiin on tullut muutoksia, pyydetty selvitykset ovat valmistuneet ja edellisestä kulutuksesta on kulunut jo pitkä aika.

Tällöin kaikilla asianosaisilla on mahdollisuus tehdä Hyvinkään ympäristölautakunnalle UUDET MUISTUTUKSET JA MIELIPITEET.

Leena Weiste

Vihtijärven-Lapoojärven Suojeluyhdistys ry